

כלכליסט

שלחו להדפסה

גודל פונט

דעות |

בארץ

סימפטיה בעירבון מוגבל

אין לי סימפטיה לאנשים בחליפות הספורטיביות שמנהלים את חברות הפיננסים, מרעיפים זה על זה מחמאות מזויפות וכיבודים מפוקפקים, מתהדרים ברכישת יצירות אמנות ובפעילות חברתית, ו"יודעים" טוב מכולם מה יהיה מחר

אריאל רובינשטיין

10:38 , 19.09.08

אני לא יודע מה הביא את אמא שלי לעודד אותי להשקיע את מעט דמי הכיס בקניית כרטיס הגרלה של מפעל הפיס שעלותו היתה אז שלוש לירות. קניתי את הכרטיס ביום שני בדוכן הפיס הסמוך לבניין העמודים ברחוב יפו בירושלים. משם ועד למהדורת החדשות של יום חמישי בשעה תשע בערב, חייתי במתח. כמה שמחתי כשהתבשרתי בסוף המהדורה ש"בהגרלה השבועית של מפעל הפיס זכה בשלוש לירות כל מי שמספר כרטיסו מסתיים בספרה 5".

בשבוע שלאחר מכן מיהרתי להשקיע את שלוש הלירות בכרטיס נוסף, ושוב המזל האיר לי פנים - זכיתי בשלוש לירות. הדברים חזרו על עצמם חמש פעמים, והביאו אותי להרהור שיש בי סגולות המאפשרות לי לנבא את ספרת פרס הניחומים.

בשבוע החמישי אפילו זכיתי בשלוש לירות נוספות בהגרלת הזוטא שהיתה צמודה לכרטיס הפיס. הצלחה זו אפשרה לי לקנות בשבוע השישי שני כרטיסי פיס. בערב יום החמישי בשבוע השישי השתרעתי על המיטה, הדלקתי את המקלט וספרתי את השניות עד שקריין הרדיו יכריז על תוצאות ההגרלה. את הידיעה המרה קיבלתי בעיניים לחלוחיות ולב סדוק. השקעתי ירדה לטמיון. למזלי, איבדתי באותה הזדמנות גם כמה אמונות באשר ליכולתי להרוויח כסף בקלות, דבר שאולי הציל אותי מהפסדים כבדים יותר בהמשך חיי.

הרבה מאלו שהפסידו מכספם בשבועות האחרונים, בוודאי מרגישים כפי שהרגשתי אני, כשהייתי בן עשר. לגבי חלקם מדובר בהשקעה של מיליונים ולא בשלוש לירות. התקוות הילדותיות להחזיר את דמי הכיס התחלפו בשאיפה להיות ביל גייטס או לפחות חצי פישמן. היכלי הבורסות נוצצים יותר מדוכן הפיס המאובק ברחוב יפו. והעיקר - את ההצלחה בעסקים קל עכשיו לייחס לחוכמת המשקיע ולא לסתם מזל. מנבכי זיכרון הצער הוא על אובדן שלוש הלירות, אני מנסה לדלות סימפטיה לכאבם של המפסידים, אך מוצא אותה ב"עירבון מוגבל".

אין לי סימפטיה לאלה שהרגישו נורא מבריקים כשהשקיעו כספם בנייר ערך שניב דולר אחד בעוד שנה אם שיעור האינפלציה בנפאל יהיה נמוך משיעור עליית מחירי המלט במלטה, אך התברר להם שהשקעה בבלטות הניבה רווחים יפים יותר.

אין לי סימפטיה לאנשים בחליפות הספורטיביות שמנהלים את חברות הפיננסים, מרעיפים זה על זה מחמאות מזויפות וכיבודים מפוקפקים, מתהדרים ברכישת יצירות אמנות ובפעילות חברתית, ו"יודעים" טוב מכולם מה יהיה מחר.

אין לי סימפטיה לבוגרי תוכניות המוסמך בבתי הספר למנהל עסקים שחשבו לרכוש כושר של סיירת מטכ"ל באמצעות טירונות של אפסנאים. ראו זה פלא, החנונים

המוכשרים האלה מצאו עצמם בתום לימודיהם חיילים ממושמעים בצבא בנקי ההשקעות, עושים בדיוק את הדברים "הנכונים" שלימדו אותם לעשות, שואלים מעט שאלות ומאמינים שיש להם תמיד תשובות.

אבל, יש לי סימפטיה לאנשים הקטנים שלא הבינו איך "כולם" מתעשרים, והם תקועים עם פק"מ נושא ריבית שלילית. הם רצו לא להיות פריירים והנה היו גם היו.

ויש לי המון סימפטיה לכל הילדים בני העשר שאבא ואמא שלהם הבטיחו להם מחשב, אופניים, או פינת לימודים, ושהחלומות המתוקים האלה התרחקו מהם במחי מפולת אחת.

החכמולוגים שבנו את השווקים הפיננסיים הביאו בחשבון הרבה משתנים, אבל שכחו להכניס למשוואות את דמעת הילדים ואת עוגמת המבוגרים עם החלומות הצנועים. אלה בסך הכול רצו לחיות מעמל כפם, ונגררו להיות בעליהם של מכשירים פיננסיים שאף אחד לא מבין באמת איך הם עובדים ואיך הם מתרסקים.

הכותב הוא פרופסור לכלכלה באוניברסיטת תל אביב